

til ettertanke

Av gods får ingen mann for meget.

Henrik Ibsen (1828-1906) Norsk forfatter

Nordlands trompet

«Oljeeventyret» ute

Svein Tveitdal,
Besteforeldrenes
klimaaksjon

Regjeringens beslutning om å vente med oljevirkosomhet utenfor Lofoten og Vesterålen, og satse på kunnskapsinnhenting i stedet for full konsekvensutredning, blir for tiden kraftig utfordret, blant annet i Avisen Nordland. Streke krefter i landsdelen ser for seg en gloriøs utvikling bare oljekranene åpnes.

Men her kan man ha gjort opp regning uten vert. De globale klimagassutslippene fortsetter å øke med enda større tempo enn før, og tiden vi har igjen for å kunne begrense oppvarmingen til to grader, noe den norske klimapolitikken er basert på, blir knappere og knappere. I denne situasjonen vil bare en radikal begrensning av utvinning av kull, olje og gass kunne redde verden fra en klimakatastrofe, og dette vil nødvendigvis også angå Norge.

«Den skremmende klimamatematikken». Under denne overskriften presenterte det amerikanske tidsskriftet Rolling Stone nylig en stor artikkel om oljeindustriens markedsverdi, skrevet av finansanalytikere og miljøeksperter for å gjøre investorer klar over risikoen klimaendringer utsetter aksjeporteføljene deres for. Tre enkle tall summerer seg ifølge artikkelen til en global katastrofe.

Det første tallet 2 C. Klimatoppmøtet i København i 2009 ble en skuffelse, men likevel var avtalen de kom fram til, «The Copenhagen Accord» viktig. Den anerkjenner det vitenskapelige syn at global oppvarming må begrenses til to grader over førindustriell tid. Så langt har vi økt temperaturen med 0.8 C, noe som har gitt effekter som overrasker forskerne.

Nesten halvparten av den arktiske sommerhavisen er borte og nordpolområdet er i ferd

Nesten halvparten av den arktiske sommerhavisen er borte. Det gir blant annet isbjørnen vanskelige levekår.

Arkivfoto: ANB

med å forandre seg fra et varmeskjold til å bli en akselerator for global oppvarming. Havene er blitt varmere og surere med potensielt svært alvorlige konsekvenser for fiskeriene. Atmosfæren over havene mer fuktige, og tørke- og flomkatastrofer har økt betraktelig.

Tallet 2 grader er blitt bunnen av alle bunnlinjer for alle som tar klimautfordringen på alvor.

Det andre tallet:

565 Gigatonn. Forskerne beregner at vi kan slippe ut ytterligere 565 gigatonn CO₂ til atmosfæren før 2050, og samtidig ha et rimelig håp om å begrense oppvarmingen til to grader.

Stopper vi alle utslipp av klimagasser i dag, vil temperaturen likevel øke med ytterligere 0.8 grader på grunn av utslipp som alt har funnet sted. Vi er altså tre fjerdedeler på vei mot å passere togradersbegrensningen. Ingen insisterer på at disse tallene er nøyaktige, men få bestrider at de er generelt riktige.

Hvis veksten i karbonutslipp holder fram med ca. tre prosent i året, tilsier det at vi bruker opp

vår globale kvote på 565 gigatonn i løpet av bare 16 år.

Det tredje tallet: 2795 Gigatonn

Dette tallet er det mest skremmende, og viser i klartekst den politiske og vitenskapelige dimensjonen i dilemmaet vårt. Tallet beskriver mengden karbon som allerede er inkludert i fossilindustriens kjente reserver av kull, olje og gass.

Vi har fem ganger så mye kull, olje og gass på bok som det klimaforskerne sier er forsvarlig å brenne. Vi må beholde 80 % av disse reservene i grunnen for å unngå katastrofe. Men selv om disse reservene teknisk

sett fortsatt er i grunnen, er de økonomisk sett allerede i bruk. De er bygd inn i aksjekurser, selskapene låner penger mot dem, og de legger grunnlag for statsbudsjetter.

Markedsverdien av 2795 gigatonn CO₂ er 27 trilljoner dollar.

Hvis en hørte på forskerne og beholdt 80 prosent i grunnen, ville det bety en avskrivning på 20 trilljoner. Vi kan ha en sunn balanse i disse selskapene eller en relativt sunn planet, men det

ser ikke ut til at vi kan ha begge deler.

Ut av oljevhengigheten: I valget mellom fossilindustri og lavutslippssamfunn er det vanlige svaret «ja takk begge deler». Men dette ser ut til å være en umulig kombinasjon. Dagens trend peker mot en oppvarming på 5–6 grader som vil skape en verden tatt rett fra science fiction. Risikoen dette innebærer bør studeres nøye av aksjonærer i fossilindustrien, politikere som ønsker utbygging og politikere som sier de vil begrense den globale oppvarmingen til to grader.

Et veldig fornuftig sted å begynne er faktisk å gjøre det midlertidige vernet av Lofoten og Vesterålen om til en varig ordning. Fokus på grønn vekst er et alternativ som kan gi flere og mer bærekraftige arbeidsplasser i denne flotte og ressursrike regionen på sikt.

■ **Kronikkforfatteren er tidligere FMN-direktør.**

Besteforeldrenes klimaaksjon (BKA) er et tverrpolitisk nettverk som ser den globale oppvarmingen som en etisk utfordring og et spørsmål om rettferdighet mellom generasjonene.

Fokus på grønn vekst er et alternativ som kan gi flere og mer bærekraftige arbeidsplasser.

Synes du kommunen er flink nok til å strø fortauene?

– Ja, der jeg bor er de veldig flinke. Det er en bratt bakke som er godt strødd.

Astrid Nygård (54), Bodø

– Nei, jeg synes ikke det. Det er altfor glatt.

Håkon Wiland (14), Bodø

– Nei, ikke overalt. Jeg synes det var litt glatt når jeg gikk i dag.

Ingvild Løvvakk Iversen (58), Bodø

– Nei, fordi jeg selv har ramlet på isen og skadet meg. Etter det har jeg mislikt vinteren.

Terje Nordland (62), Bodø

åpen linje

Si din mening på telefon

75 50 00 00E-post: apen@an.noSMS: Kodeord **ANåpen** til 2005.

Kr. 3,00 pr. melding

Maks 160 tegn.

Husk å oppgi navn på e-posten /sms.

Babel

– Leste Grubstads omtale av Kaffebaren Babel i fredagens avis. Virker som et hyggelig sted. Skulle bare ønske at jeg, som rullestolbruker, hadde vært like velkommen der som andre ser ut til å være. Lykke til videre.

Teppefall?

– Interessant at Flygt Bilsenter reklamerer med teppefall for årets store bilnyhet. Forestillingen er over før den har begynt...

Kjære fotgjengere

– Nå har vi igjen mørketid og svart, våt asfalt i Bodøs gater. Heng på dere en eller annen refleks. Det koster så lite, men kan ha så avgjørende betydning. sier en innringer.

Prix til alle?

– Nei, takk og pris for at vi har Mega i Rønvika med sin gode ferskvare- og fiskedisk. Vet om folk fra Vestbyen og fra Løpsmark som kjører innom vår butikk nettopp derfor. Norges beste lutefisk kommer fra Værøy, den får du på på Mega. Hilsen fornøyd kunde.

OD-takk

– Ønsker å gi en kjempestor takk til alle som ga penger til oss som spilte i Glasshuset fredag formiddag. Vi fikk samlet inn over 2000,- til fordel for OD prosjektet. Noe som vil gi cirka 200 ungdommer i Nepal ettårs utdanning. Hilsen deBrillos.

Bussklager

– I lørdagens Åpen linje slapp en «verdensmester» til for virkelig å gi oss som klager på nye bussruter og manglende bussstopp en rundt øraene. Tar ikke mye feil om du går tørrskodd i garasjen i din egen bil, og aldri har vært nødt til å ta buss. Får håpe du aldri blir dårlig til beins og avhengig av tilgjengelig kollektivtrafikk. Det vil ikke verdensmestre som du takle.

Halloween

– Jeg synes foreldre som bidrar til kostymer og lignende, selv burde ta ansvar og eventuelt arrangere en feiring av denne tradisjonen. I hvert fall burde de lære ungene sine hvordan man oppføre seg dersom de skal ringe på hos andre. Mange barn ringte på hos oss denne dagen, og vi hadde ikke anledning til å åpne hver gang. Det resulterte i at vår nymalte trapp bli ripet opp med en spiss gjenstand. Dette er hærverk, og det burde ungene lære at det ikke er lov. Regner med at foreldrene til disse barna heller ikke er interessert i hærverk på sine hjem, skriver signaturen «A.G johnsons vei 4b».

Sukkersjokk

– Mitt kjære barnebarn hadde vondt i magen hele fredag ettermiddag og kveld, fordi det hadde spist sjokoladekake og andre søtsaker i en av Bodø kommunes barnehager. Er dette akseptabelt? Det burde umiddelbart lages et kostholdsreglement i samarbeid med ernærings ekspert! Jeg gremmes.

Flere åpen linje på neste side